

FÖROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 50.

Lýsingaprisur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 15. desember 1945.

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárid

19. árg.

Eitt nýtt 17-mannaávald.

Tað var einaferð eitt slagorð, ið fór um landið og tók fólk, so tey fylktust um fólkaflokkin. Tað var 17-mannaávaldið. Fólkaflokkurin setti einki uppskot fram — bara setti fót fyrri — feldi alt, ið javnaðarmenn settu fram, ofta styðjaður av sambandinum; men tó at so var, so eydnaðist tað tó at fáa fólk at trúgva, at tað var eitt 17-mannaávald, nevniliga javnaðarmenn og L. Z.s menn saman við sambandsmonnum.

Nú rópar „Dimmalætting“ um eitt nýtt 17-mannaávald.

Nú sigur hin gamla, at 11 fólkaflokksmenn eru farnir í part við 6 javnaðarmonnum og hava stovnað eitt nýtt 17-mannaávald. Orðið er gamalt og kent og fer um landið sum grindabóð — sjálvandi.

Fólk, sum hava sett kross fyrri javnaðarlista, eru í dúpurluga. Nøkur hava spurt undirritaða, og eg má lata spurningin fara víðari gjøgnum „Sosialin“ til okkara partamenn á tingi við vón um, at teir greiða okkum frá hesum. Er tað rætt, at teir 11 fólkaflokksmenninir eru vordnir javnaðarmenn?

Er sjálvur harra Kjølbro vordin marxistur?

Hann spyr, ið einki veit. Gamla „Dimma“ veit, hvussu væl, ið vagnaðist hjá „Dagblaðnum“ við orðatakinum „17-mannaávaldið“ sum beitu. Nú vil hon sjálvandi egna við somu beitu, men sker hana bara stórri og hongir ymiskt annað til agns aftrat um t. d. hesin gloypubitin: „For mange Færinger vil det blive en alvorlig Strøg i Regningen, hvis Tilskud til Anskaffelse af Nybygninger til Fiskefartøjer som følge af ændrede statsretslige Forhold bortfalder“. — „Hygga siggi!“ segði ein gamal sambandsmaður, tá ið hann las hetta, og legði aftrat, at nú fáa Føroyingar eingi skip, ti sosialistarnir eru loysingarmenn og hava sviðið veljararnar. Soleiðis ljóðar, og ti má eg spyrja, hvat ið hent er í Havn.

Síðan eg lærði at kenna stav í bók, havi eg lisið i „Dimmalætting“ eina oddagrein, sum eitur „Fornýelse af den færøske Fiskerflaade“. Henda grein hevur staðið har av og á serliga

framman undan hvørjum vali; men „Fornýelsen af Fiskerflaaden“ hevur verið so syrgiligur, at tær gomlu sluppinar fylla nú skjótt hundrad ár og munnu ti fara at verða líkistur hjá mongum baldum sjómanni, ifall tær ikki verða tveittar burtur. Men verða tær tað? Og hvat hava vit í staðin fyrri? — púra einki til mangar menn. Soleiðis er úrlitið av oddagreinum „Dimmalætting“ar, og siggja har, at „Dimma“ er einasta álit, sum vit í framtíðini hava. Hetta er nakað heilt annað enn javnaðarmanna uppskotið sum untalast í bóklinginum, um arbeid til óll á sjógvi og landi. Tá var eitt 20-mannaávald, nevniliga 12 fólkaflokksmenn og 8 sambandsmenn, og hetta 20-mannaávaldið feldi javnaðarmanna uppskotið um tvungið lán og tað ið gekk út uppá, at landsnevndin skuldi hava rætt til at kontrahera — bileggja — skip. Aðrir menn eru Islendingar, teirra ríkisstýri hevur beint nú bílagt 30 nýmótans trolarar í Bretlandi umframt hópin av fiskiskipum í Danmark, Svøríki og aðrastaðni umframt óll, sum bygd verða í Islandi.

Alt tilíkt hevur 20-mannaávaldið forkomið, og nú sigur „Dimma“, at eitt 17-mannaávaldið er á tingi. Jú, har sita 11 fólkaflokksmenn og 6 sambandsmenn, sum tilsamans eru 17; men Gud lati ikki hetta 17-mannaávaldið verða helvtina so hjartalæyst og negativt sum 20-mannaávaldið, ið feldi óll javnaðarmanna uppskotini um skip eins og um hjálpi til einkjur og fadirlæys og mangt annað, sum eg ikki í dag vil umrøða; ti ætlan mín var bert at spyrja, og eg og fleiri vóna nærri frágreiðing.

J. H. Danbjørg.

Ein genta,

sum er dugnalig í køkinum, og sum kann gera reint einar tveir tímar hvønn fyrrapart, fær pláss. Lén eftir dugnaskapi.

Umsókn til

Frants Restorffs konditieri.

EITT UMBÍÐIÐ JÓLAKORT

TIL

ÓLA ONGHAMAR

C/O DIMMALÆTTING

STATSPRIVILIGERET HOMLEBAAND
FOR FÆRØ AMT

Takk fyrri tygara jólakort i seinastu „Dimmu“. Tó má eg vísa aftur tygara rósandi orð i innanginum, ti tað má vera ólika kettari hjá mær at vinna arbeids- og fiskimenn fyrri teirra egna sak, enn hjá tykkum, fólkaflokks- og sambandsmonnum at vinna teir fyrri ein politikk, sum altið setur smámannin i aðru rekkju.

Mær gekkst so væl at verja sosialistaflokkin, ti hann er kettur at verja. Men hevði tað verið fólkaflokkin ella sambandspartiet, sum eg skuldi vart, tá var mær ikki gingist so væl, ti eg eigi ikki tey evni, sum skulu tit fyrri at fáa fólk at trúgva: at hvítt er svart, og svart er hvítt.

Knarvar og flegvit mugu tit vera, sum hetta eydnast fyrri.

Eg skilji, at tá tygum fyrri einum hundsaldri síðani gingu til fyrilestrar hjá harra Iversen professara, doseraði hann eisini hini viðgittu orðini: „Every short statement is wrong“, men sum altið, eru tygum farin við háltalaðum orði og hava ikki hoyrt næmingin svara sitt: „Also this.“

Jomfrútalá min var stutt — lítil burður, —, og sambært hr. Iversen professara halda tygum: „Mestur var tað eitt misfoster“, ella við øðrum starvsbróðurs tygara: „et dødfødt foster, som løb ud i sandet“.

Men kanska var hesin burður min ikki so illa kálvfóddur kortini.

Tygum endurgeva aðalinnihaldið i röðu míni. Harfyri skulu tygum eiga tókk. Tað er ikki hvønn dag, „Dimma“ ber boð um, hvat sosialistar siga á tingi. Og enn meira, „Dimmalætting“ar frágreiðing líkist nokkso nógv ti, ið sagt var — hesuferð.

So státt eru tygum heldur ikki mentur at vísa aftur tað, ið sagt varð; men „every short statement is wrong.“ — so er at vátka sær i ti, sum ikki varð sagt, og

tygum spyrja, hvørjar fylgir hin demokratiska reglan, at fólkaviljin er landsins lóg, fær fyrri okkara flokk, sosialistaflokkin. Sjálvur geva tygum hetta svar:

„Sosialistaflokkurin fekk ikki reinan meiráluta fyrri sosialismu, eo ipso: Sosialistamenn kunnu ikki krevja sosialismu frama móti vilja meiráluta á tingi.“

— og eg taki undir við hesum: Eingin okkara væntar munagott framtig, fyrr enn sosialistar fáa meiráluta á tingi.

Tá vit kortini streingja á i hesi tíð, og ikki sum sambandsmenn sita stillir og halda um ein ella annan „vor núverende statsretslige stilling“ og á hvørjum hálvum klokutíma framsiga orðini: „Sambandspartiið stillar onki forslag“, so er grundin tann, at vit vita, hvussu veikir tit fólkaflokks- og sambandsmenn standa.

Vit eins væl og tit vita, at um tit hvørja ferð avvisa arbeidaranna og fiskimanna krøv, tá er tykkum sum flokki ikki langt liv lagað. Hesa vitan nýta vit til at noyða tykkum at fylgja okkum — og harvið fólksins innarsta vilja. Viðhvørt hevur tað eydnast (dømi: Tryggingarsambandið), eo ipso: Rætt hava tygum. Sum minniluti á tingi kunnu vit ikki krevja sosialismu frama; men vit virka harfyri, og vegna tykkara veikleika, vegna at sosialistar eisini eru millum tykkara veljarar, noyðast tit viðhvørt at styðja okkum.

Nýt ikki setningin: „Every short statement is wrong“, hvørki i skrift, talu — ella hugsan. Ti, tygum faa bert eittans svarið: „Also this, my friend!“

Tað gleðir meg, at tygum hava bílagt eitt eintak av einum „Sosialin“. Vónandi verður hetta eina eintak tygum so athugaligt, at tygum gerast haldari i framtíðini. Men góði Óli, les nú blaðið gjølla. Summi breggja sær av, at tey nýta „Sosialin“ til skoynusopp. Neyðars fólk! at tað skal kunna sigast um tey: at „reyv teirra er klókar enn hövðið“!

Lat tað ikki gangast tygum á sama hátt. Læg homlubandið til